

Aleg. 2 15

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o petycyi Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W szeregu ostatnich lat sprawa podniesienia i obrony interesów ekonomicznych kraju w szczególności tak przez wytworzenie silniejszej wytwórczości przemysłowej, jak i rozbudzenie w społeczeństwie naszym szerszej samowiedzy gospodarczej i poczucia konieczności wyzwolenia się z pod ekonomicznej zależności od zagranicy, doznaje ze strony ogółu coraz życzliwszego poparcia.

Obok wydatnej finansowej pomocy ze strony kraju występuje na jaw drugi ważny czynnik, a to samoobrona społeczeństwa, które z każdym dniem coraz silniej popiera każdy objaw rodzimej pracy wytwórczej i handlowej. Ten objaw emancypacji nie przez wszystkich może jednakowo ceniony i jakkolwiek pod względem swej realnej wartości i wydatności w formę cyfr ująć się nie dający, może jednak wtedy tylko przynieść krajowi poważne owoce, jeśli ujęty będzie w trwałą systematyczną i programową działalność. Środek ten zresztą nietylko u nas znajduje zastosowanie, bo znajdujemy go w historii rozwoju przemysłowego niemal wszystkich trzeźwych i praktycznych społeczeństw, jak n. p. w Węgrzech w działalności znanego towarzystwa Hoon, któremu społeczeństwo węgierskie w wielkim stopniu zawdzięcza swój szeroko rozbudzony patriotyzm ekonomiczny, w czeskich spółkach dla obrony przemysłu i w podobnych stowarzyszeniach niemal wszystkich kulturalnych społeczeństw. W kraju naszym dźwigającym się dopiero z wiekowego zacofania na polu przemysłowym, a nie mającym na obronę swych interesów środków tak silnych i skutecznych jak n. p. ochrona cłowa lub polityka taryfowa, rozbudzenie w społeczeństwie poczucia obowiązku interesowania się i popierania rodzimej wytwórczości musi mieć doniosłe znaczenie.

Odezucie potrzeby takiej pracy stworzyło w ostatnich latach powstanie w kraju kilku instytucyi, jak Krajowy Związek przemysłowy, Centralny Związek przemysłu fabrycznego i przy obu tych Związkach istniejące, obecnie na Ligę pomocy przemysłowej zamienione Biuro reklamy i rozpowszechnienia wyrobów krajowych. Pierwsza z tych instytucyi ma charakter handlowy, obok zadania organizacyi przemysłu a to

przeważnie drobnego, i jako ajencya handlowa Wydziału krajowego poważnie oddaje przemysłowi krajowemu usługi; druga jest kooperacją zawodową większego przemysłu, a trzecia ma się stać spójnią całego naszego społeczeństwa dla obrony i podniesienia wszelkiej pracy wytwórczej.

Liga pomocy przemysłowej, powstała przed rokiem z Biura reklamy i rozpowszechnienia wyrobów krajowych, jako związek kilkudziesięciu towarzystw rozsianych po całym kraju, a licząca już dziś około 8.000 członków, dąży do wyżej określonego celu zarówno przez szeroką agitację wśród swoich członków i całego społeczeństwa w kierunku zaopatrywania się ile możności w wyroby krajowego przemysłu, jak i przez nsuwanie fałszywych a tak u nas zakorzenionych uprzedzeń do produkcji krajowej i do zajmowania się pracą przemysłową i handlową. Nadto pracuje Liga w kierunku informacyjnym, uświadamiając ogół o obecnym stanie i postępie krajowego przemysłu.

Okres pracy Ligi wynosi dotąd zaledwie rok jeden, a mimo tak krótkiego czasu działalność jej zaznaczyła się już w kilku kierunkach wcale poważnymi rezultatami. By dać obraz pracy i ruchliwości tej młodej instytucji, pomijając już samo zorganizowanie kilkudziesięciu towarzystw na całym obszarze kraju, wystarczy wspomnieć liczne podróże agitacyjne, przeszło sto zgromadzeń i odczytów urządzonych w ciągu jednego roku, dwanaście wystaw przeglądowych w różnych miastach kraju, zainicyowanie i zorganizowanie jamarkn wyrobów krajowych we Lwowie, zorganizowanie wystawy ruchomej, wydanie tymczasowego katalogu przemysłu krajowego, zaprowadzenie marki ochronnej dla wyrobów krajowych, a wreszcie bardzo pomyslnym uwieńczona skutkiem akcyja na rzecz galicyjskiego cukrownictwa. Komisya przemysłowa uważa wydanie skorowidza krajowego przemysłu za zadanie pierwszorzędnej wagi i dlatego jest zdania, że połowa proponowanej Wys. Sejmowi subwencji, na cele wydawnictwa takiego skorowidza użyta być winna. Czy i jakie z zabiegów tych korzyści odnoszą krajowi producenci, najlepiej świadczy sprawozdanie z roku ostatniego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów sukienicznych w Łańcucie, które samo przyznaje, że dzięki tym zabiegom zwiększyło bardzo znacznie zbył swoich wyrobów. Poważnym środkiem do dopięcia celu są urządzane przez Ligę wiece a raczej pogadanki przemysłowe. Komisya przemysłowa jednak sądzi, że o pogadankach tych należałoby mniej szeroko pisać w dziennikach a natomiast skrzętniej notować i do publicznej podawać wiadomości każdy dodatni objaw i fakt na polu produkcji przemysłowej. Zdaniem komisji przemysłowej Liga pomocy przemysłowej mając na celu rozbudzenie poczucia obowiązku kupowania towarów krajowych a temsamem rozpowszechniania ich, powinna przedewszystkiem uwzględniać życzenia i żądania towarzystw pracujących nad podniesieniem przemysłu krajowego a w szczególności krajowego Związku przemysłowego i Centralnego Związku fabrycznego i pracę swoją rozwijać w zupełnej ze związkami tymi zgodności i w ciągłym porozumieniu. Oczywiście, że akcyja na tak szeroką zakreślona miarę znaczne za sobą pociągać musi koszta i wydatki obliczone przez Ligę na 41.000 kor. Kwota ta tylko w części pokryta być może dochodami własnymi i subwencjami prywatnymi preliminowanymi na 10.000 kor., reszta nie znajduje pokrycia.

Z powyższych powodów komisya przemysłowa uznając pożyteczną działalność Ligi, jest zdania, że przyjęcie z pomocą finansową kraju dla tej instytucji jest wskazanem i jedynie mając na względzie trudne obecnie położenie finansowe kraju, nie oświadcza się za zupełnem uwzględnieniem petycji Ligi żądającej subwencji w kwocie 31.000 koron, lecz wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Lidze pomocy przemysłowej we Lwowie przyznaje się na rok 1905 subwencyę w kwocie 10.000 koron.

Przewodniczący:

A. Lubomirski

Sprawozdawca:

Mycielski.